

CHARLES DARWIN

İNSANIN TÜREYİŞİ

TÜRKÇESİ: ÖNER ÜNALAN

GINKO BİLİM

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	7
1. BÖLÜM / İNSANIN AŞAĞI BİR BİÇİMDEN TÜREDİĞİNİN KANITI	11
2. BÖLÜM / İNSANIN AŞAĞI BİR BİÇİMDEN NASIL GELİŞTİĞİ ÜZERİNE	35
3. BÖLÜM / İNSANIN VE AŞAĞI HAYVANLARIN ZİHİNSEL YETİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	79
4. BÖLÜM / İNSANIN VE AŞAĞI HAYVANLARIN ZİHİNSEL YETİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI - KATKI	115
5. BÖLÜM / ZİHİNSEL VE AHLAKSAL YETİLERİN ESKİ VE UYGAR ÇAĞLAR BOYUNCA GELİŞİMİ ÜZERİNE	151
6. BÖLÜM / İNSANIN HISIMLIKLARI VE SOYKÜTÜĞÜ ÜZERİNE	173
7. BÖLÜM / İNSAN IRKLARI ÜZERİNE	197
İNSANDA VE MAYMUNLARDA BEYNİN YAPISINDAKİ VE GELİŞİMİNDEKİ BENZERLİKLER VE FARKLAR ÜZERİNE NOT PROF. F.R.S. HUXLEY	235
DİZİN	247

GİRİŞ

Nasıl yazıldığı kısaca anlatılırsa, elinizdeki yapıtın niteliği çok iyi anlaşılır. Yıllarca, insanın kökeni ya da soyu üzerine notlar topladım; bu konuda herhangi bir yayında bulunmaya hiç niyetim yoktu; tersine, hiçbir şey yayınlamamak kararında idim; çünkü böylelikle yalnızca görüşlerime karşı olan önyargıları artıracağımı sanıyordum. *Türlerin Kökeni* adlı yapıtımın ilk baskısında, bu yapıtla, “insanın kökenine ve tarihine ışık tutulduğunu” dolaylı olarak göstermek elverir gibime geldi. Bu, insanın da, yeryüzünde belirişi ile ilgili herhangi bir genel sonuç çıkarılırken öbür organik varlıklarla birlikte düşünülmesi gerektiği anlamına gelir. Artık durum tümü ile değişmiştir. Cari Vogt gibi bir doğa bilgini, Cenevre Ulusal Enstitüsü Başkanı olarak verdiği söylevde (1869), “Kimse, hiç değilse Avrupa’da, türlerin birbirinden bağımsız yaratıldığını artık savunamaz” deyince, doğa bilginlerinin çoğunun, türlerin, başka türlerin değişikliğe uğramış döllerini olduğunu kabul etmeleri gerektiği anlaşılmış demektir. Bu, yetişen genç doğa bilginleri için özellikle geçerlidir. Çoğunluk doğal seçme (*Natural selection*) etkenini kabul etmekte, ama kimileri, onun önemini büyük ölçüde abarttığını ileri sürmektedirler. Böyle olup olmadığı ileride gereği gibi ortaya çıkacaktır. Yaşlı ve saygın doğa bilginlerinin birçoğu, ne yazık ki, evrimin her türlüüne hâlâ karşı çıkmaktadır.

Bütün başka durumlarda olduğu gibi, bilimle ilgisiz kimsele-
rin eninde sonunda kendilerini izleyeceği pek çok doğa bilgininin
benimsediği görüşlerden ötürü, daha önceki yapıtlarımda vardı-
ğım genel sonuçların insana hangi ölçüde uygun olduğunu gör-
mek için, notlarımı bir araya getirdim. Görüşlerimi tek bir türe
uygulayıp irdelememişim; onun için, bu iş bana daha da çekici
göründü. Dikkatimizi yalnız bir biçim (*form*) üzerinde toplarsak,
bütün organizma gruplarını birbirine bağlayan ilgilerin –onların
geçmişteki ve şimdiki coğrafi yayılmalarının, yerbilimsel ardeş-

malarının (*succession*)– doğal özelliğinden çıkarılan değerli kanıtlardan yoksun kalırız. Üzerinde durduğumuz türün –ister insan, ister başka bir hayvan olsun– kökendeş (*homologous*) yapısı, embriyolojik gelişimi, güdük organları incelenmeden kalır; oysa, bana öyle geliyor ki, bu önemli olgular, aşamalı evrim ilkesini destekleyen bol ve kesin kanıtlar sağlamaktadır. Bununla birlikte, başka kanıtlardan sağlanan güçlü destek de hep göz önünde tutulmalıdır.

Bu yapıtın başlıca ereği, birincisi, bütün öbür türler gibi insanın da kendinden önce yaşamış bir biçimden türeyip türemediğini; ikincisi, insanın gelişim yolunu; üçüncüsü, insan ırkları arasındaki farkların önemini incelemektir. Bu amaçlarla yetineceğim için ayrı ayrı ırklar arasındaki farkları ayrıntılı olarak tartışmak gerekemeyecektir –bu, değerli birçok yapıtta tümü ile tartışılmış pek geniş bir konudur. İnsanın çok eskiden beri varolageldiği, başta Boucher de Perthes olmak üzere, seçkin birçok kimsenin emeği ile, bu yakınlarda gösterilmiştir; ve bu, insanın kökenini anlamak için zorunlu temeldir. Bundan ötürü, bu sonucu kesinlikle doğru kabul edip, okurlarıma Sir Charles Lyell’in, Sir John Lubbock’un ve başkalarının pek değerli yapıtlarına başvurmalarını salık verebilirim. İnsan ile insan-biçimli (*anthropomorphous*) maymunlar arasındaki farkları da şöyle bir anmaktan başka bir şey yapmayacağım; çünkü gerçekten işinin eri olan bilirkişilerin kanısına göre, Prof. Huxley, insanın görünür bütün ıraları (*character*) bakımından, yukarı maymunlara, onların maymunların (*primates*) aynı takımının daha aşağı üyelerine benzediğinden daha çok benzediğini kesinlikle göstermiştir.

Bu yapıt, insanla ilgili yepyeni olgular içermemektedir; ama taslağını kabaca yazdıktan sonra vardığım sonuçlar bana ilginç göründü. Bu sonuçların başkalarını da ilgilendirebileceğini düşündüm. İnsanın kökeninin asla bilinemeyeceği sık sık, hiç duraksanmadan ileri sürülmüştür. Ama duraksamamak, bilgiden çok bilgisizlikten doğar: Şu ya da bu problemi bilimin asla çözemeyeceğini kesinlikle ileri sürenler, çok bilenler değil, az bilenlerdir. İnsanın, öbür türlerle birlikte, eski, daha aşağı ve tükenmiş bir biçimin soyundan olduğu sonucuna hiç de yeni varılmış değildir. Seçkin doğa bilginlerinin ve filozofların, örneğin Wallace,

Huxley, Lyell, Vogt, Lubbock, Büchner, Rolle, vb.’nin¹ ve özellikle Hackel’in son zamanlarda doğruluğunu savundukları bu sonuca, Lamarck çok önceleri varmıştır. Hackel, *Generelle Morphologie*’sinden başka (1866), bu yakınlarda yayınladığı *Naturliche Schopfungsgeschichte* adlı yapıtında da (1868, ikinci baskısı 1870), insanın soykutugunu (*genealogy*) tümü ile tartışmıştır. O yapıt, denememi yazmadan önce yayınlansaydı, denememi belki de hiç bitirmezdim. Bilgileri birçok noktada benimkinden çok daha tam olan bu doğa bilginlerinin vardığım sonuçların aşağı yukarı hepsini doğruladıklarını gördüm.

1 Adları ilk anılan yazarlar çok iyi bilindikleri için, kitaplarının adlarını vermeme gerek yoktur, ama sonrakiler İngiltere’de daha az tanındıkları için, onlarınkileri vermek istiyorum: Dr. L. Büchner, *Sechs Vorlesungen über die Darwin’sche Theorie*, zweite Auflage, 1868, 1869’da *Conferences sur la Theorie Darwinienne* adı ile Fransızcaya evrilmiřtir. Dr. F. Rolle, *Der Mensch, im Lichte der Darwin’sche Lehre* 1865. Sorunu aynı yönden ele almış bütün yazarlar için kaynak göstermeye kalkmayacağım. G. Canestrini, insanın kökenine tanıklık eden güdük ıralar üzerine çok değerli bir bildiri yayımlamıştır. *Annuario della Soc. d. Nat.*, Modena, 1867, sf. 81. Dr. Francesco Barrago’nun yayınladığı başka bir kitabın İtalyancadaki başlığı söyledir: “Tanrı suretinde yaratılmış olan insan, aynı zamanda maymun biçiminde yaratılmıştır.”